

Helgeland Smolt AS
Sundsfjord 22,
8120 Nygårdsjøen
Tor-Arne Gransjøen tor-arne@hsmolt.no

Bergen, 5. september 2019.

Kommentarer til innkomne merknader til NVE-søknad

Helgeland Smolt AS søkte NVE 5. mars 2019 om konsesjon for vannuttak fra Østerdalselva og regulering av Blokvatnet til nytt stort resirkuleringsbasert settefiskanlegg for produksjon av inntil 10 millioner inntil 600 gram stor fisk på en av to mulige lokaliteter innerst i Værangfjorden i Rødøy kommune. Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i Rødøy kommune, med høringsfrist 15. august 2019. Fylkesmannen i Nordland hadde oversett høringsfristen og har kommet med en uttalelse i ettertid. Det er kommet 4 høringsuttalelser til søknaden:

1. Mary-Ann Strømdahl – 14. august 2019
2. Finn Heiberg Strømsvik – 13. august 2019
3. Perry Berg Ledvin Strømdal - 6. august 2019
4. Direktoratet for mineralforvaltning – 24. juli 2019
5. Fylkesmannen i Nordland – 30. august 2019

Rådgivende Biologer AS har bistått søker med gjennomgang av de innkomne uttalelsene, og har utarbeidet følgende kommentarer.

Søkers kommentarer til innkomne merknader

1) **Mary-Ann Strømdahl**

Føler seg usikker på hva «40 cm» oppdemming vil resultere i, og føler seg tryggere på at eksisterende bygninger vil være tryggere med 30 cm høyde. Ønsker også at det skal være mulig å krysse over Blokselva etter tiltaket er gjennomført. Vedlagt også forslag til avtale med Rødøy kommune og tidligere e-post korrespondanse med tilsvarende fra Rådgivende Biologer AS. Der er det blant annet pekt på at det må tas hensyn til gyteforhold for ørret, hekkende andefugler og fossefall samt virkning for strandsoner.

Søkers tilsvarende:

Vannstandsvariasjon i Blokvatnet er nok i dag minst så stor som her søkes om, og den omsøkte regulering av vannstanden på 40 cm vil i liten grad endre forholdene for biologisk mangfold som her er omtalt. Hensikten med å «demme opp» er å sikre seg at vannstanden ikke går lavere i perioder med lite nedbør, slik at en sikrer vann i magasinet.

Eksisterende bygninger rundt Blokvatnet ligger i all hovedsak langt fra innsjøen bortsett fra et naust ved utløpsosen. Dette ligger til vannet med de naturlige variasjonene som her er.

Ved etablering av terskel over utløpsosen, kan det enkelt lages en gangvei over som sikrer ferdseil over elven ved høy vannføring.

2) Finn Heiberg Strømsvik

Strømsvik påpeker at NVE skriver 22 l/s som minstevannføring i Østerdalselva, mens det ellers står 0,22 m³/s. Har som grunneier, intensjonsavtale Rødøy kommune om å vurdere Blokvatnet som reservevannkilde. Er ikke informert om det vil medføre en regulering på 40 cm og om slikt vil forringe strandlinjen ved innsjøen.

Søkers tilsvare:

Slipp av minstevannføring i Østerdalselven er regulert i gjeldende konsesjon for kraftverk, og vil forbli på 0,22 m³/s.

En oppregulering på 40 cm antas ikke å forringe strandlinjen rundt Blokvatnet nevneverdig,

Kommunale planer om bruk av Blokvatnet som reservevannkilde er nytt for søker, men et kommunalt uttak av drikkevann vil sannsynligvis utgjøre marginale forskjeller for mulig uttak av vann til nytt settefiskanlegg.

3) Perry Berg Ledvin Strømdal

Strømdal viser til at forhold for ørret i gyteperioden kan bli positivt påvirket ved heving av vannet, men at senking av vannstand må begrenses i gyteperioden. Flomvannstand kan påvirke naustet ved innsjøen, og Strømdal ønsker at dette vurderes spesifikt. Videre vil det bli umulig å krysse Blokkelva ved flomvannføring, og en ønsker dette avbøtt med bygging av bro nedstrøms dam. Strømdal supplerer «konsekvenser for terrestrisk biologisk mangfold» med opplysninger om hekkende fossefall i vassdraget, sporadisk observasjon av hekkende storlom og av hubro.

Søkers tilsvare:

Vannstand i gyteperioden vil ikke komme under nåværende naturlig vannstand siden LRV planlegges på nåværende vannstand. Begrensing i regulering i gyteperioden er ikke nødvendig.

Middelvannføring ut av Blokvatnet er på 0,345 m³/s. Middelflom er beregnet til 2,9 m³/s, 10-års-flom 4,2 m³/s og 100-års-flom 7,5 m³/s. I tillegg kan en eventuelt også legge et «klimapåslag» på 1,4 oppå dette (fra NVE-Nevina). Selv med et vidt overløp ut av innsjøen, vil en ved flomsituasjoner måtte påregne en betydelig oppstuvning av vann i innsjøen. Ved fullt nedtappet magasin forut for en flom, vil det bare ta 29 timer før en middelflom har fylt opp magasinet og videre flomstigning må påregnes. Etablering av terskel med vidt overløp vil nok medføre en noe høyere flomoppstuvning i Blokvatnet. Dersom dette mot formodning skulle vise seg å bli et stort problem for det ene naustet ved utløpet, er søker villig til å diskutere tiltak for å avbøte dette.

Flomvannføring nedenfor dam ved utløpet av Blokvatnet vil ikke bli påvirket av dammen, men som nevnt for uttale 1 over, vil det være enkelt å etablere en gangvei oppå en terskel slik at ferdsel over utløpet sikres også i flomsituasjoner. Dette vil bedre situasjonen i forhold til dagens situasjon.

Opplysningene om sporadisk hekkende storlom i innsjøen er interessant.

4) Direktoratet for mineralforvaltning

DMF kan ikke se at tiltaket kommer i konflikt med registrerte forekomster av mineralske ressurser, og har derfor ingen merknader til søknaden.

Søkers tilsvare: Ingen kommentar

5) Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen har ingen merknader til vannuttak fra Østerdalselva, men anser uttak fra Blokvatnet å være problematisk både ut fra reindriftshensyn og allmenne interesser. Fylkesmannen ber om at saken sendes på høring til reinbeitedistriktet som så får rikelig tid til å uttale seg. Fylkesmannen omtaler videre reinbeiteinteressene i området, og er b\mest bekymret for støy og aktivitet i anleggsperioden

Fylkesmannen går også gjennom allmenne interesser rundt Blokvatnet, og viser til at sørenden av innsjøen er et viktig utfartsområde for friluftsliv, og at de fysiske inngrepene vil slå negativt ut for brukerinteressene. Det vises til mulig forekomst av hornedykker, men er usikker på om Blokvatnet er hekkelokalitet for denne arten, og regner det som lite trolig at denne arten eller hekkende fiskemåke vil påvirkes av reguleringen. Derimot vil gyte- og oppveksthabitat for røye og ørret kunne påvirkes i beskjedne grad.

Fylkesmannen ber NVE om å vurdere om inngrepene i Blokvatnet er nødvendig og forsvarlig.

Søkers tilsvare:

Både Fylkesmannen i Nordlands ansvarlige for reindriftsforvaltning Ing-Lill Pavall og Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt ved/Kjell Gaup ble konkret tilskrevet i slutten av januar 2019. Gaup har ikke respondert på henvendelsen, men det ble nokså umiddelbart mottatt svar fra Fylkesmannen i Nordland ved allerede 1. februar, og disse kommentarer og henvisninger er inkludert i søknadens vurdering av konsekvenser, samt nevnt med eget avbøtende tiltak i samsvar med Fylkesmannens uttale. Anleggsvirksomheten vil bli svært begrenset i tid og rom, og vil kunne tilpasses tidsmessig til reindriftsnæringens bruk av området.

Både regulering og heving av vannstand i Blokvatnet vil ligge innenfor «naturlig vannstandsvariasjon» og i hovedsak være aktuell på vinteren. Søker kan derfor ikke skjønne at dette skulle kunne påvirke gyte- eller oppvekstforhold for fisk i innsjøen. Ørret gyter i innløpselvenese på høsten, da vannstanden vil være som nå eller opp mot HRV med gode muligheter for oppvandring uten reduksjon i gytearealer. Røye gyter i innsjøen seinere enn ørret, og vanligvis ned til 10-15 meters dyp, og sjelden så grunt som 0,5 m dyp. Ved nedtapping av innsjøen i en kald og tørr vinter vil det således være lite sannsynlig at betydelige gyteområder skulle bli tørrlagt.

Oppsummert

Lokale innspill om vannstand og betydning for ferdsel ved utløpet og nivå på naust vil bli søkt etterkommet for å redusere virkningene mest mulig. Det er ønskelig med godt forhold til grunneiere og berørte i området, og søker har hatt god og tett kontakt med grunneierne i hele prosessen.

Fylkesmannen i Nordland har tidligere uttalt seg om betydning for reindriftsinteressene i området, og de nye innspillene må bero på manglende kommunikasjon internt i etaten. Søker håper det meste allerede egentlig er dekket opp i søknaden, og vil ha tett kontakt med næringen ved planlegging av det kortvarige arbeidet i og ved Blokvatnet

Vennlig hilsen

Dr. Philos. Geir Helge Johnsen
Fagansvarlig «vann»